

ΓΝΩΣΤΑ ΚΑΙ ΑΓΝΩΣΤΑ

Γράφει ο Αντώνης Αμπατζής → ampandonis@gmail.com

ΣΚΟΠΙΑΝΟΙ ΔΙΠΛΑ ΜΑΣ

Από το SBS news στις 28 Σεπτεμβρίου 2018:

«Το δημοψήφισμα προσφέρει την ένταξη της Μακεδονίας τόσο στην Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και στο NATO, αν η χώρα αλλάξει το όνομά της σε «Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας». Ήρθε μετά από μια «αμφιλεγόμενη» συμφωνία με την Ελλάδα, η οποία ισχυρίζεται ότι το όνομα «Μακεδονία» ανήκει σε μια περιοχή της χώρας της. Αλλά το αποτέλεσμα θα είναι έγκυρο μόνο αν η προσέλευση των ψηφοφόρων υπερβαίνει το 50%. Από τους 100.000 Αυστραλούς που προσδιορίζονται ως Σκοπιανοί, μόνο ένα μικρό μέρος είναι επιλέξιμο για ψήφο. Από εκείνους που είναι επιλέξιμοι, μόνο 200 έχουν εγγραφεί για να το πράξουν». Αυτά τα ακούσαμε από το κρατικό κανάλι. Αλλά ας δούμε την παροικία των Σκοπιανών ή «Μακεδόνων» όπως την αναφέρουν κατά κόρον εδώ τα μέσα ενημέρωσης.

Αυστραλοί Σλαβομακεδόνες είναι Αυστραλοί με καταγωγή από την γεωγραφική περιοχή της Μακεδονίας που ένα μέρος της άνηκε κατά το παρελθόν στην Γιουγκοσλαβία. Πολλοί έφτασαν στη δεκαετία του 1920 και του 1930, παρόλο που μεγαλύτεροι αριθμοί ήρθαν στην Αυστραλία μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο και μετά τον Εμφύλιο Πόλεμο. Το μεγαλύτερο κύμα μετανάστευσης ήταν κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1960 και της δεκαετίας του 1970.

Στην Απογραφή του 2006, 40.656 κάτοικοι της Αυστραλίας αναφέρονται ως γεννημένοι στη Δημοκρατία της Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας ή ΠΓΔΜ. Συνολικά 83.978 κάτοικοι δήλωσαν την καταγωγή τους ως Σλαβομακεδόνες, είτε μόνοι είτε σε συνδυασμό με άλλη καταγωγή. Το 2006 η «σλαβομακεδονική» γλώσσα ομιλείται στο σπίτι από 67.833 κατοίκους. Αυστραλιανές πόλεις με τις μεγαλύτερες κοινότητες είναι η Μελβούρνη (17.286, ιδιαίτερα τα εξωτερικά προάστια), το Σίδνεϊ (11.630, ιδιαίτερα στο νότιο τμήμα) και το Wollongong (4.279 - περίπου 1,6% του πληθυσμού Wollongong).

Οι περισσότεροι Σλαβομακεδόνες Αυστραλοί είναι της ορθόδοξης χριστιανικής πίστης, αν και υπάρχει ένας μικρός αριθμός Μουσουλμάνων και Μεθοδιστών.

Όταν οι γιουγκοσλαβικές πολιτικές που ενθάρρυναν τους πολίτες τους να εργαστούν στο εξωτερικό τότε πολλοί Σκοπιανοί, έφυγαν για την Αυστραλία. Η αιχμή αυτής της μετανάστευσης ήταν στις αρχές της δεκαετίας του 1970. Εγκαταστάθηκαν κυρίως σε βιομηχανικές περιοχές, ιδιαίτερα στο Wollongong και το Newcastle, στο προάστιο Thomastown της Μελβούρνης και το προάστιο Rockdale του Σίδνεϊ. Πολλοί θα εγκατασταθούν και σε μεμονωμένα μέρη της Αυστραλίας, όπως το Port Hedland. Οι περισσότεροι από αυτούς τους μετανάστες ήταν από γεωργικό υπόβαθρο. Η μετανάστευση είχε επιβραδυνθεί από τη δεκαετία του 1980 μόνο για να ξεκινήσει εκ νέου στις αρχές της δεκαετίας του 1990 μετά τη διάλυση της Γιουγκοσλαβίας.

Κατά την απογραφή του 2006, το 64% των κατοίκων της Αυστραλίας που γεννήθηκαν στην

ΠΓΔΜ είχαν φθάσει πριν από το 1980. Το Σίδνεϊ φιλοξενεί μία από τις μεγαλύτερες συγκεντρώσεις Σκοπιανών στην Αυστραλία. Οι πρώτοι Σκοπιανοί ήρθαν στο Σίδνεϊ στις αρχές της δεκαετίας του 1920 προτού φτάσουν στα πεδία άνθρακα της Illawarra ή Hunter Valley, τα μεγάλα βιομηχανικά κέντρα του Port Kembla και του Newcastle, ή κατευθύνονταν προς την ενδοχώρα σε μέρη όπως το Broken Hill και το Richmond. Ο πρώτος σκοπιανός που εγκαταστάθηκε στο Rockdale ήταν ο Risto Belcheff από το χωριό Capari (που βρίσκεται κοντά στην πόλη Μπίτολα) το 1945. Το 1946 άνοιξε ένα υποκατάστημα της «Μακεδονικής-Αυστραλιανής Λαϊκής Συμμαχίας στο Σίδνεϊ», γνωστό ως Βεσέα Μακεδονία. Το υποκατάστημα της Vesela Makedonija ίδρυσε το Ίνστιντιν Κολλέγιο του ίδιου έτους. Το 1948 η ομάδα δημιούργησε ένα KUD γνωστό και ως «Vesela Makedonija». Από το 1948 έως το 1953 κυκλοφόρησε στο Σίδνεϊ η εφημερίδα «Makedonska Iskra». Από το 1946 έως το 1960 πραγματοποιήθηκαν συχνά τοπικοί χοροί στην αίθουσα Zora. Το 1957 πραγματοποιήθηκε ο πρώτος χορός του Πάσχα στο Trades Hall.

Από το 1960 και μετά, χιλιάδες κάτοικοι από τις περιοχές Μπίτολα και την περιοχή των Πρεσπών εγκαταστάθηκαν στο Σίδνεϊ, κυρίως: Rockdale, Arncliffe, Bexley, Bankstown, Yagoona και Banksia. Το 1969 χτίστηκε ο πρώτος Ορθόδοξος Καθεδρικός ναός στη Νέα Νότια Ουαλία προς τιμή των αγίων Κύριλλου και Μεθόδιου. Το 1975 η «Μακεδονική» Ορθόδοξη Εκκλησία, Света Петка / Αγίου Petka του Rockdale ιδρύθηκε από άτομα από το χωριό Capari. Το 1976 ιδρύθηκε το «Μακεδονικό» Εθνολογικό Σχολείο στο Yagoona και στη συνέχεια, το επόμενο έτος, το δεύτερο St Nikola στο Canley Vale. Το 1977 εγκαταστάθηκε η θεμελιώδης πέτρα για τον Άγιο Νικόλαο στην Cabramatta.

Οι ποδοσφαιρικοί σύλλογοι, όπως το Bankstown City Lions (Sydney Macedonia), οι Rockdale City Suns (Rockdale Ilinden), ο ποδοσφαιρικός σύλλογος Yagoona Lions και ο όμιλος ποδοσφαίρου Arncliffe Macedonia ιδρύθηκαν από τους Σκοπιανούς. Το 1983 είχαν την ενίσχυση των δεσμών με την ΠΓΔΜ ως Μπίτολα και Rockdale έγινε αδελφές πόλεις.

Το 1985 κυκλοφόρησε για πρώτη φορά στο Rockdale η εφημερίδα «Makedonski Vesnik».

Η πρώτη πολιτιστική ημέρα της ΠΓΔΜ πραγματοποιήθηκε στο Rockdale το 1986. Μέχρι το 1987 άνοιξαν δύο ακόμη εθνικά σχολεία στους Arncliffe και Rockdale. Μετά τη διάλυση της Γιουγκοσλαβίας στις αρχές της δεκαετίας του 1990 πολλοί περισσότεροι Σκοπιανοί άρχισαν να μεταναστεύουν στο Σίδνεϊ. Μεγάλο μέρος της δεύτερης γενιάς άρχισε να μετακινείται δυτικά προς το Fairfield και το Λίβερπουλ, καθώς απέκτησαν πλούτο. Σύντομα προέκυψε ότι υπήρχαν τρεις μεγάλες συγκεντρώσεις στο Σίδνεϊ, στην περιοχή Rockdale-Hurstville, στο Bankstown-Yagoona και στο Bonnyrigg-Fairfield. Σήμερα, περίπου 12 ραδιοφωνικά προγράμματα εξυπηρετούν την σκοπιανή κοινότητα στο Σίδνεϊ. Ένας άλλος ναός της Θεοτόκου στο Λίβερπουλ έχει ανοίξει και η Μακεδονική γλώσσα διδάσκεται τώρα στο Πανεπιστήμιο Macquarie.

Μέχρι τη δεκαετία του 1990 η σκοπιανή κοινότητα είχε κατασκευάσει πολυάριθμες αίθουσες, το μεγαλύτερο είναι το «Κέντρο Ilinden» στο Rockdale. Η «Αυστραλο-μακεδονική ορειβατική ένωση» λειτουργεί στο Holsworthy. Πολλές ομάδες συνταξιούχων και ενώσεις νέων έχουν δημιουργηθεί για να καλύψουν μια ποικιλόμορφη δημογραφική κατάσταση. Η πιο αξιοσημείωτη ποδοσφαιρική ομάδα στο Σίδνεϊ είναι η Rockdale City Suns, γνωστή και ως Rockdale Ilinden. Ο συνολικός αριθμός των ομιλητών της συγκεκριμένης γλώσσας έφτασε στο αποκορύφωμά τους το 2001 με 19.980 ομιλητές, οι οποίοι έπεσαν σε 19.033 ομιλητές το 2006. Ο αριθμός των Σκοπιανών που γεννήθηκε μειώθηκε στα 11.630 ενώ ο συνολικός αριθμός των ατόμων που διεκδικούν καταγωγή από τη ΠΓΔΜ είναι 22.068. Κοινοτικοί εκπρόσωποι υποστηρίζουν ότι πάνω από 30.000 κατοικούν στο Σίδνεϊ. Αυτά γιατί πρέπει να γνωρίζουμε τί και ποιός είναι δίπλα μας και όχι να κλείνουμε τα μάτια μας και τα αυτιά μας.

Οι Σκοπιανοί γενικά στην Αυστραλία είναι σκληροπυρηνικοί και αδιάλακτοι γι' αυτό και η μικρή συμμετοχή στο δημοψήφισμα. Στελέχη της κυβέρνησης Ζάεφ, υπογραμμίζουν πως το δημοψήφισμα είναι συμβουλευτικό και η διεξαγωγή του δεν αποτελούσε απαραίτητη προϋπόθεση για την υλοποίηση της συμφωνίας των Πρεσπών. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η συνταγματική αλλαγή. Παραδέχονται, ωστόσο, ότι η όλη διαδικασία θα θεωρηθεί επιτυχής αν σε αυτήν συμμετάσχει η ευρεία πλειοψηφία του λαού, κάτι για το οποίο δηλώνουν αρκετά αισιόδοξοι. Και όμως μετά τα αποτελέσματα μόνο ένα μικρό ποσοστό 38% προσήλθε διαψεύδοντας κάθε προγνωστικό αποτέλεσμα. Η συνέχεια όντως από δω και πέρα θα έχει πάρα πολύ ενδιαφέρον.

